

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل عود ساز

گروه شغلی صنایع چوب

کد ملی آموزش شغل

۷	۳	۱	۲	۲	۰	۱	۹	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۱
ISCO-۰۸				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

تاریخ تدوین استاندارد: ۹۰/۶/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب: دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل: ۹-۴۱/۳۲/۱/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع چوب:
آقایان امیر نظری، محمد غفرانی، محمدعلی نیکنام، علیمحمد اسفندیاری، داود ربیع، پرویز دوستی، محمد رضا گلپور لاسکی و
رامک فرح آبادی (دبیر کمیسیون)

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل:
- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان خراسان رضوی
-

فرآیند اصلاح و بازنگری:

-
-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی، خیابان خوش شمالی، نبش خیابان نصرت، ساختمان شماره ۲، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور، پلاک

۲۵۹

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷ تلفن ۹-۶۶۵۶۹۹۰۰

آدرس الکترونیکی: Barnamehdarci @ yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	نازی نوری نژاد	کارشناسی	صنایع دستی	سازنده	۱۰ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۲	میثاق اسحاقی	فوق دیپلم	موسیقی	نوازنده آهنگساز مدرس	۱۸ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : covenant9@gmail.com
۳	داریوش اسحاقی	دیپلم	هنرستان	استاد دانشگاه و نوازنده	۳۵ سال	تلفن ثابت : ۰۵۱۱۸۵۲۳۱۴۳ تلفن همراه : ۰۹۱۵۵۰۵۱۵۹۸ ایمیل : آدرس :
۴	متین اسحاقی	کارشناس	موسیقی	نوازنده آهنگساز مدرس	۱۵ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : matin_eshaghi66@yahoo.com
۵	فریبا اسحاقی	دیپلم		نوازنده مدرس	۲۵ سال	تلفن ثابت : ۰۵۱۱۸۵۲۳۱۴۳ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۶	سارا خسروشاهی	کارشناس ارشد	مدیریت	موسس مدیر و مربی آموزشگاه	۸ سال	تلفن ثابت : ۸۴۳۲۴۸۳ تلفن همراه : ۰۹۱۵۵۱۰۸۱۴۹ info@sabziran.ir مشهد مسعود غربی پلاک ۱۰۲

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد).

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مریبان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مریبان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل^۱ :	
عود ساز	
شرح استاندارد آموزش شغل :	
<p>عود ساز شغلی است از مشاغل رشته صنایع چوب که شایستگی استفاده از ابزار نجاری ، شناخت انواع مناسب و نامناسب چوبها ، ساخت کاسه ، سر پنجه ، انجام اتصالات ، نصب پایه ، شیطانک ، سیم گیر و انداختن سیم ها بر روی ساز و پرداخت نهایی و رنگ کاری و انجام مراحل تکمیلی ساخت را در بر گرفته و و با مشاغل همچون نوازندگی عود در ارتباط است .</p>	
ویژگی های کارآموز ورودی:	
<p>حداقل میزان تحصیلات : پایان تحصیلات راهنمایی حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمانی و روانی مهارت های پیش نیاز : شایستگی کار با ابزارهای دستی و دستی برقی درودگری ، شایستگی سازشناسی ، نوازندگی و تئوری موسیقی</p>	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۲۰۴ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۵۴ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۱۵۰ ساعت
- زمان کارورزی	: ساعت
- زمان پروژه	: ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی :	۲۵٪
- عملی :	۶۵٪
- اخلاق حرفه ای :	۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
<p>فوق دیپلم صنایع چوب و یا صنایع دستی و یا ۵ سال سابقه کارو یا دارای مدارک معادل از سازمان های مرتبط نظیر سازمان میراث فرهنگی و غیره.</p>	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

سازنده عود

عود انواع مختلفی دارد و دو دسته عود عربی و ترکی معروف است . عود یکی از سازهای قدیمی است که در کارگاه‌های صنایع کوچک ساز سازی تولید و عرضه می گردد .

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Ood Maker

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

سازنده سازهای چوبی

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

- الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل / شایستگی^۲

- شایستگی ها / کارها^۳

ردیف	عناوین
۱	ساخت کاسه عود
۲	ساخت دسته ، سرپنجه ، شیطانک و اتصال آن به کاسه عود
۳	ساخت و نصب صفحه ، پل و سیم گیر عود
۴	پرداخت نهایی و رنگ کاری عود
۵	انجام مراحل تکمیلی ساخت عود
۶	
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	

^۱. Occupational / Competency Standard

^۳. Competency / task

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: ساخت کاسه عود
	جمع	عملی	نظری	
	۴۱	۳۰	۱۱	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				دانش:
- چسب سنتی				- کاسه عود و قسمتهای مختلف آن
- قالب چوبی		۱		- ساختمان چوب درخت توت
- رنده		۰/۵		- ساختن ترکه ها
- اره فلکه		۲		- کار با قالب
- اره گرد		۱		- الگو گذاری
- قالب فلزی آلومینیوم		۰/۵		- شکل دهی ترکه ها
- رنده رومیزی		۲		- برش ترکه ها
- چسب (سریش)		۱		- درز گیری کاسه عود
- چکش		۱		- چسباندن ترکه ها
- الگوی طرح کاسه عود		۱		
- سوهان		۲		
				مهارت:
- متر نواری				- انتخاب چوب متناسب
- چوب		۱		- برش چوب
- تخته سمباده		۴		- خم کردن چوب بر اساس قالب
- ورق سمباده		۹		- درز گیری قطعات و کنار هم چسباندن روی قالب
		۴		- جداسازی قالب
		۴		- درز گیری کاسه عود
		۴		- چسباندن ترکه ها
				نگرش: دقت در انجام کار، صرفه جویی در مواد اولیه
				ایمنی و بهداشت: استفاده از وسایل حفاظت و ایمنی فردی (کفش ایمنی، عینک حفاظتی، دستکش)
				توجهات زیست محیطی: خروج پوشال چوب از کارگاه، عدم انتشار مایعات و چسب در کارگاه

	زمان آموزش			عنوان:
	جمع	عملی	نظری	
	۴۶	۳۶	۱۰	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				دانش:
- آره دستی				- دسته عود و قسمت‌های مختلف آن
- پیچ دستی		۱		- بافت چوب و راه مناسب برای دسته
- چسب چوب		۰/۵		- الگوهای سر پنجه
- چکش		۲		- الگو گذاری و برش طبق الگو
- الگوی طرح دسته عود		۲		- ساخت سرپنجه
- مغار		۲		- اتصال قسمت‌های مختلف یکدیگر
- سوهان		۲		- نقش شیطانک، سیم گیر و سر پنجه
- متر نواری		۰/۵		
- استخوان				
- مداد				
- کاغذ				
- چوب				
- دستگاه فرز				مهارت:
- رنده	۶			- برش چوب دسته
- ریل پایه دار	۸			- فرم دهی چوب
	۵			- اتصال آن به کاسه به صورت کام و زبانه
	۲			- الگو گذاری سرپنجه
	۵			- ساخت سرپنجه و پرداخت آن
	۴			- اتصال سرپنجه به دسته
	۳			- تراز نمودن کاسه با دسته
	۳			- تعیین زاویه مناسب برای سرپنجه
	نگرش: دقت در انجام کار، صرفه جویی در مواد اولیه			
	ایمنی و بهداشت:			
	استفاده از وسایل حفاظت و ایمنی فردی (کفش ایمنی، عینک حفاظتی، دستکش			
	توجهات زیست محیطی: خروج پوشال چوب از کارگاه، عدم انتشار مایعات و چسب در			
	کارگاه			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان:
	جمع	عملی	نظری	
	۳۸	۲۹	۹	
تجهیزات، ابزار، مواد، مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			ساخت و نصب صفحه، پل و سیم گیر عود
دانش:				دانش:
- شاخ				- ویژگیهای صفحه عود
- چسب		۱		- ویژگیهای ساختمانی چوب و چوب مناسب برای صفحه
- میز کار		۱		- الگو گذاری پل
- پرگار برای برش جای گل ها		۲		- ایجاد سوراخ خالی روی صفحه
- سمباده		۲		- سیم گیر و طریقه نصب آن
- گیره		۱		- آشنایی با نقش پل ها
- خط کش		۱		- فرم دهی و چسباندن به پشت صفحه
- ورق سمباده		۱		
- اره آهن بر		۱		
مهارت:				مهارت:
- مداد				- انتخاب چوب مناسب برای صفحه
- سیم گیر	۱			- الگو گذاری پل و ساختن آن
- سمباده لرزان		۴		- درز گیری
		۶		- اتصال سیم گیر به صفحه
		۴		- درآوردن جای سوراخ ها
		۵		- فرم دهی پل ها و چسباندن به پشت صفحه
		۶		- قرار دادن گل مشبک روی سوراخ های تعبیه شده
		۳		
	نگرش: دقت در انجام کار، صرفه جویی در مواد اولیه			
	ایمنی و بهداشت:			
	استفاده از وسایل حفاظت و ایمنی فردی (کفش ایمنی، عینک حفاظتی، دستکش			
	توجهات زیست محیطی: خروج پوشال چوب از کارگاه، عدم انتشار مایعات و چسب در کارگاه			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: پرداخت نهایی و رنگ کاری عود
	جمع	عملی	نظری	
	۴۰	۳۰	۱۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- انواع رنگ - ورق سمباده - تخته سمباده - انواع سوهان - انواع قلم های رنگ آمیزی - مواد مورد استفاده در زیر سازی رنگ - مواد پرداخت کاری				دانش : - انواع رنگ و کاربرد های مختلف آنها - روشهای پرداخت کاسه ساز - روشهای پرداخت دسته و تاندورها - پرداخت قسمتهای داخلی و خارجی ساز
				مهارت : - استفاده از رنگها در رنگ آمیزی ساز - ترکیب مختلف رنگهای مورد استفاده - روشهای رنگ آمیزی قسمتهای مختلف عود -
				نگرش : - دقت در انجام کار، صرفه جویی در مواد اولیه ایمنی و بهداشت : - استفاده از وسایل حفاظت و ایمنی فردی (کفش ایمنی، عینک حفاظتی ، دستکش
				توجهات زیست محیطی : - خروج پوشال چوب از کارگاه ، عدم انتشار مایعات و چسب در کارگاه

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: انجام مراحل تکمیلی ساخت عود	
	جمع	عملی	نظری		
	۳۹	۲۵	۱۴		
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				
- خرک - گوشی های عود - تیونر - سیم عود	دانش :			- جاسازی گوشی ها در سرپنجه	
			۲	- بستن سیم های عود	
			۲	- مضراب های عود	
			۲	- کوک کردن عود	
			۴	- عیب یابی صدا	
	مهارت :			تعیین محل خرک و جایگذاری	
		۲		- جاسازی گوشی ها در سرپنجه آن بر روی صفحه	
		۲		- انداختن سیم ها	
		۱		- کوک کردن ساز با تیونر	
		۳		- مضراب زدن بر روی ساز و اطمینان از طنین مناسب	
		۲		- روش عیب یابی و مشخص نمودن قسمت معیوب	
		۳		- رفع عیب در قسمت های معیوب و ناهمانگ	
		۱۰		- روش هماهنگ نمودن قسمت های مختلف ساز جهت تولید ملودی و نوای هم آوا	
	نگرش : دقت در انجام کار، صرفه جویی در مواد اولیه				
	ایمنی و بهداشت : استفاده از وسایل حفاظت و ایمنی فردی (کفش ایمنی، عینک حفاظتی ، دستکش				
توجهات زیست محیطی : خروج پوشال چوب از کارگاه ، عدم انتشار مایعات و چسب در کارگاه					

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	میز کار			
۲	کپسول آتش نشانی ۶ کیلوگرمی - پودر خشک			
۳	یکسری کامل جعبه کمک های اولیه			
۴	تخته وایت برد			
۵	اسلاید			
۶	فیلم آموزشی			
۷	کمپرسور باد			
۸	پیستوله			
۹	فشارشکن			

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	چوب			
۲	استخوان			
۳	مداد			
۴	کاغذ			
۵	شاخ			
۶	چسب			
۷	چوب فوفل			
۸	انواع رنگ			
۹	مواد مورد استفاده در زیر سازی رنگ			
۱۰	مواد پرداخت کاری			
۱۱	ورق سمباده			
۱۲	نمونه ها و ماکت های ساخته شده			
۱۳	سیلر			
۱۴	کیلر			
۱۵	پلی استر			

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	آچار پیچ گوشتی یک سو			
۲	آچار پیچ گوشتی دو سو			
۳	آچار فرانسه یک سری کامل			
۴	اره دستی			
۵	مغار نیم گرد			
۶	مغار قاشقی			
۷	چکش			
۸	الگوی طرح کاسه کمانچه			
۹	سوهان			
۱۰	متر نواری			
۱۱	تخته سمباده			
۱۲	انواع سوهان			
۱۳	انواع قلم های رنگ آمیزی			
۱۴	گیره			
۱۵	خط کش			
۱۶	اره آهن بر			
۱۷	تیونر			

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	دایره المعارف سازهای ایران جلد اول	محمد رضا درویشی		۱۳۸۳	تهران	ماهور
۲	دایره المعارف سازهای ایران جلد دوم	محمد رضا درویشی		۱۳۸۴	تهران	ماهور
۳	دایره المعارف سازهای جهان		حسن زندباف	۱۳۷۶	تهران	روزنه
۴	هنر ساز سازی	حسین مسعود		۱۳۸۰	تهران	دانشگاه هنر
۵	فرهنگ سازها	حسینعلی ملاح		۱۳۷۶	تهران	کتابسرا
۶	واژه نامه موسیقی ایران زمین	مهدی ستایشگر		۱۳۷۴	تهران	اطلاعات

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مؤلفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
1	سایت حوزه هنری
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

فهرست معرفی نرم افزارهای سودمند و مرتبط
(علاوه بر نرم افزارهای اصلی)

ردیف	عنوان نرم افزار	تهیه کننده	آدرس	توضیحات
۱	خودآموز عود			